

UNIVERZITA KARLOVA
Pedagogická fakulta, katedra speciální pedagogiky
HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

VEDOUcí PRÁCE	doc. PhDr. Zbyněk Němec, Ph.D.
AUTOR PRÁCE	Bc. Ellen Pražáková
NÁZEV PRÁCE	
Slovní zásoba a porozumění textu u žáků se sociálním znevýhodněním	

INDIKÁTORY KVALITY ZÁVĚREČNÉ PRÁCE	1	2	3	4
<i>Označte písmenem "X", v jaké míře předložená práce vyhovuje jednotlivým kritériím.</i>	<i>Obsahuje</i>	<i>Spíše obsahuje</i>	<i>Spíše neobsahuje</i>	<i>Neobsahuje</i>
ÚVODNÍ ČÁST				
Vymezení vztahu tématu k oboru speciální pedagogika.	X			
Zřetelná formulace tématu a cíle práce.	X			
ANALÝZA DOSAVADNÍHO ŘEŠENÍ PROBLÉMU				
Dostatečný rozsah použitých odborných zdrojů.	X			
Příklady teoretických a praktických přístupů našich a zahraničních autorů.	X			
Je zřetelné, kde jde o autorský text a kde o analýzu odborné literatury.	X			
VÝZKUMNÁ ČÁST				
Výzkumná část se vztahuje k tématu a cíli práce.	X			
Výzkumné otázky jsou vhodně formulovány.	X			
Použité výzkumné metody a nástroje jsou popsány a zdůvodněny.	X			
ANALYTICKÁ ČÁST				
Je provedena kvalitní analýza získaných dat.	X			
Zjištěné výsledky jsou vhodně interpretovány (nejedná se pouze o komentované vyjádření číselných údajů).	X			
Způsob a obsah interpretace umožňuje zpracování závěrů.		X		
ZÁVĚRY A ZHODNOCENÍ PŘÍNOSU PRO OBOR				
Bylo dosaženo stanoveného cíle.	X			
Výstup práce je obecně využitelný pro oblast speciální pedagogiky.	X			
PREZENTACE - FORMÁLNÍ ÚROVEŇ PRÁCE				
Odpovídající jazyková úroveň, dodržení formálních náležitostí.	X			
Bibliografie uvedena dle platné normy.	X			
CELKOVÉ HODNOCENÍ: navrhovaný klasifikační stupeň				
KOMENTÁŘ VEDOUCÍHO				

Žáci se sociálním znevýhodněním opakovaně dosahují ve vzdělávání i ve srovnávacích testech horších výsledků, nicméně otázka, nakolik toto může být způsobeno jejich nižší schopností porozumět výkladu nebo zadání testu, nebyla dosud systematicky zkoumána - autorka diplomové práce si tedy pro svůj výzkum zvolila téma zajímavé a aktuální.

V kapitolách popisujících teoretická východiska se autorka věnuje vývoji slovní zásoby u dětí a žáků v předškolním i školním věku, dále pak vymezuje kategorii žáků se sociálním znevýhodněním, charakterizuje dopady do sociálního znevýhodnění do jazykových kompetencí žáků a stručně popisuje také možnost podpory žáků se sociálním znevýhodněním ve školním vzdělávání; výchozí teorie je popsána dostatečně podobně, s využitím přiměřeného množství odborných zdrojů.

V druhé části práce autorka představuje vlastní kvalitativně orientované výzkumné šetření zaměřené na porozumění vybraným textům a testovým úlohám u čtrnácti žáků (z nichž v 11 případech se jednalo o žáky se sociálním znevýhodněním, ve 3 případech pak šlo o kontrolní skupinu žáků bez sociálního znevýhodnění). Výzkumná data autorka získávala formou rozhovorů s žáky, zpracování pak realizovala s využitím prvků zakotvené teorie. Při vědomí limitů kvalitativního výzkumu se autorka také pokusila diferenciovat ve výsledcích šetření podle toho, zda zúčastnění sociálně znevýhodnění žáci v době výzkumu žili v rodině nebo v dětském domově, a také podle toho, zda šlo o žáky romské nebo ne-romské.

Výsledky šetření autorka prezentuje přehledně, s doložením citací z rozhovorů s žáky. Nejzajímavější jsou výsledky tam, kde jasně dokládají významné mezery ve slovní zásobě žáků se sociálním znevýhodněním - například při porozumění úloze z mezinárodního testu TIMSS (ČŠI, 2015), která používá pro některé sociálně znevýhodněné žáky nesrozumitelné slovní spojení "tělesná kondice", nebo když učební materiál pro žáky čtvrtého ročníku vysvětluje pojem "chrám" jako "komplex staveb" sloužících k "bohoslužbě", což jsou také pojmy pro žáky se sociálním znevýhodněním velmi málo známé.

Závěry výzkumu jsou správně formulované, autorka poukazuje mimo jiné i významný vliv domácího prostředí, který škola nedokáže významněji kompenzovat - dle výsledků lepší úroveň porozumění vykazovali žáci bez sociálního znevýhodnění a žáci se sociálním znevýhodněním vyrůstající v ústavní výchově (kde je větší důraz na školní přípravu a rozvoj gramotnosti), horší úroveň porozumění byla naopak patrná u žáků se sociálním znevýhodněním vyrůstajících v rodině. Na základě výsledků autorka správně formulovala doporučení pro rozvoj související pedagogické praxe.

V celkovém pohledu hodnotím práci jako zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

OTÁZKY K OBHAJOBĚ ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

- 1) Která z úloh (který z textů) použitých ve Vašem výzkumu byla pro žáky se sociálním znevýhodněním nejsložitější? Zdůvodněte...
- 2) Navrhněte, v jakém formátu výzkumu by bylo vhodné oblast slovní zásoby a porozumění u žáků se sociálním znevýhodněním dále zkoumat.

Datum:

23.08.2024

Podpis: